

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **U. M.**, zast.. Organizací pro pomoc uprchlíkům, Praha 9, Kovářská 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR, Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2012, čj. OAM-27/ZA-ZA06-PA03-2012, t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání správnosti a zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu, kterým žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Dle žalobce nedbal správní orgán o to, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem případu, nebyly náležitě zohledněny veškeré jím namítané skutečnosti. Žaloba byla doplněna zástupcem žalobce v tom smyslu, že v daném případě došlo k porušení správního řádu, a to v ust. § 2, 3, 50, 52 a 68, dále pak v ust. § 12, 13 a 14a) zákona o azylu. Je namítáno, že žalovaný nezjistil stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, rozhodující příčinou problémů žalobce a jeho rodiny v zemi původu byla skutečnost, že jeho manželka je gruzínské

národnosti. Sice není v pravomoci žalovaného posuzovat otázku autonehody, přihlédnutí k průběhu vyšetřování policií je však ve věci důležité s ohledem na posouzení možnosti využití vnitřní ochrany státními orgány země původu, neboť o mezinárodní ochranu žádají právě osoby, vůči nimž postupovaly orgány v zemi původu diskriminačně a ne v souladu se zákony. Manželka s dcerou žalobce byla sražena autem, rodina projevila nesouhlas s postupem policie, která nechtěla vyvodit odpovědnost řidiče za neposkytnutí pomoci a opuštění místa nehody, a to kvůli její gruzínské národnosti. Dceři nebyla zároveň poskytnuta náležitá zdravotní péče, znalecký posudek byl vyhotoven bez toho, aby lékař děvče vyšetřil. V rozporu se zákony postupoval i soudce, který poté, co se žadatelka k soudu dostavila jí sdělil, že již bylo rozhodnuto a rozsudek jí měl být doručen až po uplynutí lhůty pro podání odvolání. Z uvedeného plyne nestandardní postup státních orgánů i lékařů. Žalobce dále poukazuje na ust. čl. 122 odst. 4 správního kodexu Ukrajiny, který postihuje jednání řidiče dopravního prostředku, který opustí místo nehody a § 151 trestního zákoníku. Po nesouhlasu žalobce s jednáním státních orgánů byli žalobce i manželka několikrát kontaktováni telefonicky a bylo jim vyhrožováno, mají za to, že se jednalo o telefonáty z policie, představil se major od policie. Žalovaný měl zjistit, zda mohl žalobce a jeho rodina pociťovat odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu ze strany původců pronásledování, případně, zda existoval kauzální nexus mezi pronásledováním a jedním z azylově relevantních důvodů pronásledování dle § 12 zákona o azylu. Žalobce odkazuje na bod 9 Doporučení v oblasti mezinárodní ochrany ze dne 7. května 2002 UNHCR – *co přesně znamená „opodstatněná obava z pronásledování“ závisí na konkrétních okolnostech každého individuálního případu. Přestože muži i ženy mohou být postiženi stejným způsobem, mohou být pronásledováni i způsobem specifickým pro své pohlaví.* Žalobce je přesvědčen, že jeho obavy z pronásledování byly po jednáních státních orgánů a výhrůžkách oprávněné, byl i napaden dvěma osobami, které se mu prokázaly průkazem policie, paralyzovaly ho elektrickým proudem a fyzicky napadly. Žalovaný toto zhodnotil tak, že krom uvedeného napadení žádné problémy neměl, avšak zcela pominul, že se jednalo o policisty. Žalobce poukazuje na čl. 9 odst. 2 písm. a) a čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice, byl napaden a obával se další újmy. Dle žalobce i když byl soud donucen postupovat dle správního ustanovení zákona, o spravedlivý soudní proces se nejednalo a na státní orgány se proto žalobce po napadení policisty obával obrátit, hrozilo by mu napadení nebo zabití. V tomto směru odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2010, čj. Azs 74/2009-51 o tom, že jsou situace, kdy není účelné či možné trvat na předchozím pokusu žadatele o mezinárodní ochranu usilovat o ochranu v zemi původu , taková situace nastala u žalobce, jak uváděno výše. Žalovaný uvádí možnost obrátit se na ombudsmana, média či nevládní organizace, tyto však nejsou poskytovatelem ochrany dle čl. 7 kvalifikační směrnice. Problém by nevyřešilo ani vnitřní přesídlení na Ukrajině, novou adresu by museli nahlásit policii, z jejíž strany hrozilo pronásledování. Manželka žalobce je přesvědčena, že rozhodující příčinou pro nezákonný postup státních orgánů a výhrůžek policie byla její gruzínská národnost, byť se toto začalo projevovat až po nehodě. Již řidič auta, když ji kontaktoval, její národnost zdůrazňoval, s tím, že pokud si nevezme peníze, bude mít problémy. Poté

i policejní vyšetřovatel jí sdělil, že tak měla učinit, protože s jejím případem i tak nic nebude, lidi, jako je ona, zde nepotřebují. Lékař, který je léčil, jí sdělil, že pokud není s léčbou spokojena, má se vrátit do Gruzie. Manželka přitom měla problémy se svojí národností najít si zaměstnání a studovat na univerzitě na Ukrajině, hlavní problémy ale nastaly po nehodě. Zde žalobce odkazuje na rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008 – pro naplnění podmínky souvislosti pronásledování s důvody pronásledování není třeba, aby rasa, pohlaví, náboženství, národnost, příslušnost k určité sociální skupině, politické názory žadatele či pohlaví byly výlučnou příčinou pronásledování, postačí, pokud půjde o příčinu rozhodující. Žalobce byl z důvodu obav svého zaměstnavatele z možných problémů se státními orgány Ukrajiny propuštěn ze zaměstnání, s touto skutečností se žalovaný vypořádal pouze tím, že se jednalo o propuštění dle platných ukrajinských předpisů, nepřihlédl k tvrzení žalobce a dotvořil příběh nepodloženými vlastními úvahami a skutečnost, že by žalobce mohl mít problémy s nalezením zaměstnání z důvodu obav zaměstnavatelů z postižení ze strany státních orgánů, nevyhodnotil. Na str. 10 svého rozhodnutí žalovaný uvedl, že evidentním a jediným důvodem žádosti žalobce je snaha legalizace zdejšího pobytu. S tímto závěrem žalovaného žalobce nesouhlasí, poukazuje na rozhodnutí NSS ze dne 18. 11. 2004 čj. 7 Azs 117/2004. Žalobce opustil zem původu z důvodu obav z pronásledování a vážné újmy, která hrozila jemu a jeho rodině ze strany státních orgánů Ukrajiny, žádný zákon nestanoví povinnost žadatele pokusit se zlegalizovat si pobyt na základě zákona o pobytu cizinců, cit. rozsudek NSS se týká žádostí, které jsou zjevně nedůvodné, bez azylových důvodů a většinou zde pobývajících dlouhodobě bez povolení k pobytu. Žalobce dále nepochybně splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě ochrany doplňkové, pro případ návratu do země původu mu hrozí nebezpečí vážné újmy, obává se zabití, případně zajištění policií a mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení. Se zdůvodněním žalovaného, že rodina odešla ze země původu z důvodů ryze osobních, žalobce nesouhlasí, pokud by k popsáním událostem nedošlo, zem původu by s rodinou neopustil. Porušení ust. § 50 a 52 správního řádu žalobce spatřuje v tom, že žalovaný nepřihlížel ku všemu, co vyšlo v řízení najevo a neprovedl potřebné důkazy k zjištění stavu věci. Na str. 7 rozhodnutí žalovaný uvedl podklady, které popisují politickou a bezpečnostní situaci na Ukrajině, při posuzování udělení doplňkové ochrany však vycházel pouze ze dvou informací MZV a aktuálních informací z databáze ČTK, ač rozsudek NSS sp. zn. 1 Azs 105/2008 ze 4. 2. 2009 hovoří o tom, že informace musí být v maximální míře relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné. Zpráva MZV USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2008 přitom poukazuje právě na skutečnost, že ústava sice garantuje nestranné soudnictví, v praxi však zůstalo soudnictví pod tlakem výkonné a zákonodárné moci a bylo poznamenáno korupcí a neefektivitou, byly i náznaky toho, že obvinění podplatili pracovníky na soudě, aby stáhli obvinění před projednáním případu, či snížili nebo změnili uložený trest. Žalobce rovněž nesouhlasí s tím, že nedošlo k přeložení některých listin, předložených manželkou, překlad alespoň některých považuje za důležitý pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu v souladu s ust. § 3 správního řádu. Žalobce z uvedených důvodů navrhuje zrušení

napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení. V dalším doplnění, které bylo soudu doručeno dne 25. 6. 2012, žalobce uvedl, že 9. 5. 2012 zjistil od svého bratra telefonicky, že policie navštívila 8. 5. 2012 jeho otce, jednalo se o dvě osoby v civilu a jednu v policejní uniformě, žádaly otce, aby sdělil, kde se nachází žalobce s manželkou, nadávali a poukazovali na gruzínský původ manželky, následně otce udeřili a ten upadl do bezvědomí. Přítomna byla ještě babička žalobce, která pro svůj vysoký věk byla v šoku. Otec žalobce dne 10. 5. 2012 na následky zranění zemřel, lékařská zpráva uvádí, že zemřel na následky srdečního záchvatu, pitva však ani po žádosti bratra žalobce provedena nebyla. Žalobce předložil úmrtní list a lékařskou zprávu o smrti otce a další dvě zprávy a navrhoval jejich překlad.

Z písemného vyjádření žalovaného ze dne 15. 8. 2012 plyne, že správní orgán považuje žalobu za neopodstatněnou, neboť správní orgán při svém rozhodování vzal skutečnosti, tvrzené žalobcem, v úvahu a přihlédl k nim. Shromáždil adekvátní informace o situaci v zemi původu, vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, rozhodnutí náležitě odůvodnil. Správní orgán byl informován o existenci problémů manželky žalobce s její gruzínskou národností, tyto hodnotil v souvislostech s dalšími událostmi, popsánymi žalobcem a neshledal, že by národnost manželky byla důvodem liknavého postupu policie či nevstřícného postoje lékařů a soudu, jak se žalobce domnívá. Stejně tak následné výhrůžky a napadení žalobce nebylo dle závěrů žalovaného primárně podmíněno národnostní nesnášenlivostí původců tohoto jednání. Žalovaný zjistil v průběhu správního řízení, že problémy rodiny žalobce vyvstaly v souvislosti s vyšetřováním průběhu dopravní nehody, jejímž viníkem byla dle vyjádření žalobce vlivná osoba, která se snažila vyhnout postihu za každou cenu. Z žalobcem popsaných událostí plyne, že po neúspěšném pokusu o smírné řešení nastalé situace neváhala tato osoba vyhrožovat žalobci a jeho rodině negativními důsledky jejich rozhodnutí řešit celou záležitost za účasti policie. Skutečnost, že přitom došlo i k pejorativním výrokům souvisejícím s gruzínskou národností žalobcovy manželky považuje správní orgán za politováníhodnou, nicméně v daných konsekvencích až sekundární. Cílem původce těchto výroků nebylo postihnout žalobcovu manželku pro její národnost, nýbrž zastrašením dosáhnout výše popsaného cíle a zprostit se tak zodpovědnosti za způsobený následek. Správní orgán zdůrazňuje, že těmito závěry nepolemizuje s oprávněným rozhořčením žalobce nad výroky souvisejícími s národností manželky, které jim byly adresovány, považuje je však za průvodní projev protiprávního jednání původce vyhrožování, nikoliv za důvod dominantní. Žalovaný pak neshledal jako národnostně motivované ani jednání lékařů či soudu a v této souvislosti odkazuje na žalobou citovaný rozsudek NSS čj. 5 Azs 66/2008-70 ze dne 30. 9. 2008, kde je upřesněno, že pro naplnění podmínky souvislosti pronásledování s důvody pronásledování není podmínkou, aby rasa, pohlaví, náboženství, národnost... byly výlučnou příčinou pronásledování. Soud konstatuje, že postačí, pokud jde o příčinu hlavní. Za tu však, jak je z výše uvedeného patrné, národnost manželky považovat nelze. Žalobce s manželkou dosáhli nového soudního projednání případu, kdy došlo k aplikaci odpovídajícího zákonného ustanovení, pokud nedošlo ani za této situace dle názoru žalobce k spravedlivému posouzení věci a žalobce nebyl s výrokem spokojen, měl se

soudní cestou domáhat nápravy. Na aktivní přístup však navzdory původnímu úsilí v této fázi rezignoval, obdobně jako se nepokusil využít prostředků státem poskytované ochrany před protiprávním jednáním osob, které se prezentovaly jako příslušníci policie, ať již šlo o verbální či fyzické útoky. Správní orgán není povolán přezkoumávat adekvátnost lékařského postupu *de lege artis* a hodnotit zpětně, zda byla stížnost žalobce a jeho manželky na postup lékařů v dětské nemocnici řádně a odborně správně vyřízena, s přihlédnutím k vyjádření žalobce o následné hospitalizaci dcery v dětském rehabilitačním centru, kde pobývala spolu s matkou má však žalovaný zato, že následně byla dceři žalobce poskytnuta cíleně zaměřená lékařská péče v odpovídajícím rozsahu. Navzdory tvrzenému národnostně podbarvenému nevstřícnému postoji lékařů však správní orgán nehodnotí tento stav jako stav pronásledování manželky a dcery žalobce z národnostních důvodů ve smyslu zákona o azylu. Pro případ návratu žalobce žalovaný nedospěl k závěru, že by byl ohrožen vážnou újmou ve smyslu ust. § 14a) odst. 2 zákona o azylu, žalovaný uvádí, že lze připustit námitku žaloby o nepřípadném odkazu na úlohu médií v řešení nastalé situace, ovšem žalovaný dále na str. 9 rozhodnutí rozlišuje ochranu, jíž se lze domáhat soudní cestou a je standardně poskytována orgány reprezentujícími státní moc, a teprve následně jako další možnost je odkazováno na možnou pomoc médií, ombudsmana a nevládních organizací. Přesto bylo v případě žalobce oprávněně konstatováno, že mu nehrozí pronásledování ukrajinskými státními orgány ve smyslu zákona o azylu, obavy z dalšího násilného jednání osob, které se prezentovaly jako příslušníci policie a v minulosti žalobcovi a jeho rodině vyhrožovaly, včetně osob, které ho napadly, nekoresponduje s následným jednáním žalobce. Ve věci samotné – autonehodě – se žalobce projevoval aktivně, ve věci protizákonných aktivit zmíněných osob srovnatelným způsobem nereagoval, ač měl možnost domáhat se ochrany u nadřízených orgánů policie, tak, jak vyplývá z podkladových informací. Této možnosti se žalobce nepokusil využít. K žalobcovým obavám s nalezením zaměstnání v zemi původu, s tím, že by potenciální zaměstnavatelé měli pociťovat obavy z hrozícího postihu ze strany státních orgánů, se žalovaný vyjádřil tak, že tyto považuje za nadnesené, zvláště za situace, kdy při odchodu ze zaměstnání žalobce přistoupil na podmínky zaměstnavatele za účelem získání kladného doporučení. K případnému naplnění podmínek ust. § 13 pro případ udělení azylu manželce a dceři žalobce žalovaný podotýká, že nutným předpokladem udělení azylu rodinnému příslušníkovi azylanta je existence azylově relevantních důvodů pro přiznání takového postavení nejprve samotnému azylantovi, od jehož postavení se následně odvíjí status rodinných příslušníků. V průběhu správního řízení však taková skutečnost zjištěna nebyla a tuto námitku proto žalovaný pokládá za irelevantní. Události, které dle žalobce vznikly na Ukrajině dne 8. 5. 2012 a dnech následujících nemohly být žalovaným hodnoceny, neboť k nim došlo až po vydání napadeného rozhodnutí. Správní orgán odkázal na obsah spisového materiálu, žalobcovy výpovědi a uvedl, že námitky shledává neopodstatněnými, žalobce podmínky pro udělení mezinárodní ochrany na zdejším území nesplňuje a žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Při jednání soudu dne 11. 2. 2013 zástupkyně žalobce poukázala na to, že příběh žalobce nebyl posuzován na podkladě zpráv o zemi původu, k pronásledování žalobce dojít mohlo. Postupy ukrajinských orgánů při vyšetřování nebyly standardní, proti rodině jednali ti, kteří jim měli naopak pomáhat, žalobce tak ochranu v zemi původu nemohl hledat. Z podkladových zpráv plyne, že ukrajinská policie zneužívá svoji moc, všechny potřebné podklady žalobce při řízení předložil. Na Ukrajině proběhl proces s viníky, žalobci se ochranu v zemi původu snažili získat, výsledkem však bylo jejich napadení a účinná pomoc tak evidentně nemohla být poskytnuta. Žalobcova žádost není účelová, samozřejmě každá žádost o MO je předkládána proto, aby vznikl legální důvod pobytu. Správní orgán však nepřihlédl ku všem skutečnostem, které v řízení vyšly najevo, vybíral selektivně z některých podkladů zprávy o tom, jak ukrajinské orgány pracují. Z podkladů je totiž patrné, že na Ukrajině k pronásledování dochází, sama ČR vloni z uvedeného důvodu několikrát ochranu udělila. Žalovaný měl zohlednit čl. 10, odst. 1b) a 2 kvalifikační směrnice – tedy že žalobce splňuje podmínky azylu z důvodného strachu z pronásledování vzhledem ku svým politickým názorům a myšlenkám, týkajícím se původců pronásledování. Jistě též splňuje i podmínky doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2b) zákona o azylu. Sám žalobce pak uvedl, že s ohledem na to, že mu vyhrožovali příslušníci policie, nemělo dále smysl se kamkoliv obracet. Policisté se dokonce představili, o případu vše věděli, citovali i jednotlivé články a zákony, vyhrožovali a vždy i křičeli. Rodina si stěžovala na vyšší články policie, předložila i doklad z prokuratury, v němž se sděluje, že policie své povinnosti neporušila, přítomen je i dopis nejvyššího prokurátora, že žádné pochybení shledáno nebylo. Žalobce byl v zemi původu napaden za to, že poukázal na nesprávné praktiky policie, spoléhat se v této souvislosti na to, že mu nic nehrozí, když policie má pocit beztrestnosti a argumentovat tím, že jde o jinou oblast práva, není správné. Žalobce se pouze domáhal spravedlnosti, jeho obavy jsou důvodné a podmínky mezinárodní ochrany tak splňuje pro důvodné obavy z pronásledování z důvodu národnosti jeho manželky. Z podkladů plyne, že situace v zemi původu se nijak nezměnila, je navrhováno zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení. Náhradu nákladů řízení žalobce nežádal.

Pověřená pracovnice správního orgánu považuje rozhodnutí ve věci za správné a zákonné, vylíčené skutečnosti byly zkoumány v souvislosti se všemi zákonnými ustanoveními a situace žalobce byla hodnocena dle všech podkladů ve spisu. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany přesto shledány nebyly. Je pravdou, že z podkladů vyplývají špatné praktiky ukrajinské policie, i případné mučení či nelidské zacházení, v této souvislosti však příslušné kapitoly pojednávají o trestních stíháních, což se žalobce nedotýká a taková argumentace není věcně případná. Námitka beztrestnosti policie je rovněž obdobně pojednána při nezákonném zadržování nebo věznění. Žádost žalobce byla žalovaným dostatečně individuálně posouzena a pokud se týče situace na Ukrajině, žalovaný vzal v úvahu možnost žalobce domáhat se svých práv. Důvod pronásledování shledán nebyl, žalobce je ukrajinské státní příslušnosti i národnosti, je pravoslavného vyznání a politicky

organizován nebyl, nebyl ani trestně stíhán, jiné potíže v zemi neměl a tuto též svobodně a volně opouštěl i se do ní vracel. Národnost manželky žalobce nebyla primární potíží, spíše sekundárním momentem. Hlavním důvodem byla nešťastná nehoda, Ukrajina má právní prostředky, jak se v takovém případě domáhat nápravy a pokud s výsledkem nebyli žalobci srozuměni, nelze považovat za adekvátní reakci odjezd ze země, neboť pomoc jim fakticky odmítána nebyla. Z pohledu národnosti manželky žalobce žalovaný závažnou diskriminaci ze strany státu neshledal. Nejsou žádné poznatky o tom, že by žalobci v případě návratu hrozilo trestní stíhání, Ukrajina není v žádném válečném konfliktu, byť tamní situace v oblasti lidských práv není ideální, nejedná se o nějaký rozvrácený stát, kde by nebylo možno dovolat se pomoci, podmínky azylu ani doplňkové ochrany nejsou splněny. Správní orgán navrhl zamítnutí žaloby, náhradu nákladů řízení neúčtoval.

Soud v průběhu jednání provedl důkazy materiály, které předložil soudu žalobce a které byly přeloženy do českého jazyka. Jedná se o zprávy Amnesty International, a to z 16. 12. 2011, pojednávající o tom, že EU musí na summitu naléhat na Ukrajinu, aby zastavila zneužívání policejní moci, je popsáno kriminální chování ukrajinské policie a časté používání mučení, bití a vymyšlených obvinění s tím, že k potrestání policie dochází vzácně. Dalším materiálem je zpráva z 6. 10. 2011 o policejním mučení na Ukrajině, pojednávající o korupci a nedostatečném vyšetřování policejní kriminality s tím, že zneužívání policejní moci není stíháno. Soudu byl dále předložen úmrtní list Olexandra Volodymyroviče Savčuka (zemřel dne 11. 5. 2012), a lékařské potvrzení úmrtí č. 769, vydané pro účely pohřbu, s tím, že jako příčina úmrtí je označen dřívější infarkt myokardu.

Ze správního spisu soud konstatoval, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 26. 1. 2012, uvedl, že je státním občanem Ukrajiny, ukrajinské národnosti, jeho otec žije na Ukrajině, matka v Itálii, je ženatý a současně s ním žádá o mezinárodní ochranu i manželka a dcera. V letech 2000 – 2004 žil ve Velké Británii, poté na Ukrajině, krátkodobě pobýval dvakrát v Gruzii. Má cestovní pas, rodný list a občanský průkaz, je pravoslavného vyznání, nikdy nebyl politicky organizován. Základní vojenskou službu vykonával v letech 1998 – 2000, má VŠ vzdělání v oboru ekonomiky a práva, v Londýně pracoval jako kuchař cukrář, na Ukrajině jako manažer restaurace a 5 let jako specialista firmy LG. Na Ukrajině vlastní 2 byty a auto. Jako důvod opuštění vlasti žalobce uvedl, že 8. 4. 2011 srazilo manželku a dceru auto, on byl služebně mimo, toto se dozvěděl až večer. Řidič ujel a sanitka a policie přijela až poté, manželka jim popsala viníka i auto. Policista však po ověření sdělil, že takové auto neexistuje. Žalobce sám žádné problémy neměl, vše další se odvíjelo od uvedeného momentu, hodlal svoji rodinu chránit. Obraceli se na různé instituce, ombudsmana, prokuraturu a ministerstvo spravedlnosti, na soudy, vedoucí lékaře v nemocnici. Psali i Národnímu poslanci do Kyjeva, situace se ale zhoršovala. Dali i příběh do novin, novináři si věc přešetřili a publikovali. Byla zveřejněna konkrétní jména, ale soud stále uváděl, že viník je nevinný. Všichni psali, že dcera je v pořádku, ač ji nikdo neviděl. Od 8. do 13. 4. byla manželka s dcerou v nemocnici, dcera měla otřes mozku, vnitřní zranění lebky a zvýšený nitrolební tlak.

10. 4. manželku volal viník nehody, přestože její telefonní číslo měl pouze vyšetřující policista, nabízel peníze a žádal slib, že se rodina nebude nikam obracet, žádal prohlášení, že manželka nemá další nároky, toto manželka odmítla. Do ČR rodina přiletěla s cestovními pasy a schengenským vízem. Na Ukrajině nemohou žít, hrozí jim fyzická likvidace, tamní život je pro ně nebezpečný. V listopadu 2011 byl žalobce zbit na ulici policisty, vyhrožovali mu, že se nikam neschovejí, nemohl se obrátit ani na lékaře, ti by zavolali policii a přijeli by vlastně ti samí. Na Ukrajině vadí i národnost manželky. Poslanec Karmazin, na kterého se obrátili, je poslancem opozice. Kvůli národnosti manželky nechtěli lékaři ani řádně léčit dceru.

V průběhu pohovoru pak žalobce vypověděl, že doklady k vycestování ze země původu si zaobstaral prostřednictvím cestovní kanceláře. Je narozen v Poltavě, studoval na vojenském institutu, studium ale řádně nedokončil, v r. 2001 odjel do Londýna, kde se seznámil s manželkou, V r. 2004 se vrátili, v r. 2005 se vzali a v r. 2007 se jim narodila dcera. Od srpna 2007 pracoval u LG jako oblastní zástupce. Dokončil studia ekonomie a práva (2005). Rodiče se rozvedli a on se rozhodl pro příjmení matky. Manželka se rozhodla ponechat si příjmení gruzínské, státní občankou Ukrajiny se ale stala již před svatbou, její babička byla z Ukrajiny. Manželka po nehodě popsala auto, znala i poznávací značku, vyšetřovatel však poté, co prověřil údaje na oddělení, sdělil, že takové auto není. Vzal si od manželky žalobce telefonní číslo a řekl, že jí zavolají, odvezli je na chirurgii. Dva dny se nic nedělo, 10. 4. pak volal viník nehody a žádal, aby nic nehlásili, že dostanou peníze. Manželka toto odmítla, večer přišel člověk, kterého znal žalobce od vidění, nadával, vyhrožoval, že pokud si nevezmou peníze, zle se jim povede. Policista jim řekl, že se jedná o vlivného člověka, že si peníze měli vzít. 12/4 pak dceru přeložili na ORL, kde napsali diagnózu, kterou neměla, na otřes mozku ji neléčili. Propuštěna byla 20/4, avšak nebyla v pořádku, stále ji bolela hlava. 26/4 přišla odpověď na stížnost, bylo v ní uvedeno, že k pochybení nedošlo. Manželce řekli, ať si s ní případně odjede na léčbu do aulu. Neuroložka, na níž se obrátili, jim potvrdila, že jde o otřes mozku, napsala léky, pak je ale posílala do nemocnice a když jí řekli, o co jde, nechtěla s nimi již mít nic společného. Dne 27. 4. měla manželka velké bolesti zad, lékař ji poslal do nemocnice, kde pobyla do 6. 5., jednali tam s ní opovržlivě. Obrátili se na ochránkyni práv Karpačovovou, zjistili, že soudní znalec dceru neviděl a již před dvěma týdny byla sepsána expertíza. Dále žalobce popsal soud s viníkem M., k němuž nebyli přizváni, den jednání si sami zjistili, manželka nebyla do místnosti ani vpuštěna a bylo rozhodnuto o viníkově nevině. Manželka napsala stížnost, obdržela předvolání na 17. 5., který sice proběhl, ovšem dle čl. 124 (způsobená škoda), nikoliv podle čl. 122. Proti rozhodnutí se odvolali, napsali stížnost ministroví vnitra i náčelníkům policie. Poslanec věc předal prokuratuře, ale nic se nestalo, soud uzavřel věc tak, že nikdo nepochybil. Policie vydala nový protokol dle čl. 122, ale ochránkyně práv nakonec napsala, že prokurátor věc prošetří, ale opět se nic nestalo. V internetových novinách vyšel článek se jmény, byla nařízena druhá soudní expertíza, jeli tam celkem 3x, ale nakonec jim sdělili, že nic provedeno nebude, protože policie nedodala dokumentaci. Odpověď, pravda,

vždy dostali, ale nikdo jim nepomohl. Odvolací řízení bylo zamítnuto, dopis poslance byl ignorován. Začaly výhrůžky, vytvářeli na ně morální i psychický nátlak. V listopadu žalobce poslal raději ženu s dítětem k bratrovi do Kirovogradu, večer šel se psem, přistoupili k němu dva, kteří ukázali odznaky policie, jeden ho praštil elektrickým proudem a pak do něho kopali a řekli, že už je jiná vláda, která nic podobného trpět nebude a že je najdou i v Kirovogradu. Na Ukrajině, pokud se člověk přestěhuje, musí se přihlásit, stejně by zjistili, kde žijí. V prosinci byl žalobce propuštěn z práce, k lékaři po napadení nešel, musel by sdělit, kdo mu toto provedl a byla by to ta samá policie. Změnili si čísla telefonů, ovšem služební číslo mu zůstalo a na toto mu stále volali a vyhrožovali, pustili mu řev mučeného člověka. Vrátit se nemůže, myslí, že mu hrozí fyzická likvidace. Dne 10. 4. 2012 byl žalobce seznámen s podkladovými zprávami, které žalovaný zaobstaral za účelem posouzení situace na Ukrajině.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.) a konstatoval, že namítaných pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal. Ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.).

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle

odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11

Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželu osoby požívající doplňkové ochrany je trvání manželství (partnerství) před udělením doplňkové ochrany cizinci, v případě polygamního manželství, má-li již tato osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

K námitkám žalobce, že přijaté řešení neodpovídá okolnostem případu a nebyl zjištěn stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, určeném ust. § 2 správního řádu soud uvádí, že správní orgán na str. 6 a 7 svého rozhodnutí o této povinnosti co do rozsahu zmiňuje, že si tohoto je vědom, k překladu předložených dokumentů nepřistoupil proto, že považoval popis všech událostí, jak je žadatelé vylíčili, za vyčerpávající. S takto učiněným závěrem vcelku soud souhlasí, neboť v dalším je pak nepochybné, že správní orgán velmi podrobně na úvodních stranách rozhodnutí výpovědi popsal a na uváděné skutečnosti na dalších stranách seriózně reagoval. Soud nezjistil, že by správní orgán ve svém zdůvodnění pochyboval o výpovědích žalobce tak, že skutky se nestaly, pouze uváděl, že není oprávněn hodnotit závěry šetřících orgánů i soudů Ukrajiny, v čemž mu soud musel dát za pravdu. V žalobě je namítáno, že rozhodující příčinou všech potíží byla gruzínská národnost manželky žalobce. S takovou námitkou ovšem soud nemůže souhlasit. Z výpovědi žalobce, z toho, jak popsal skutkově celou situaci, dospěl soud k závěru, shodně se závěrem správního orgánu, že potíže rodiny vznikly na základě autonehody, resp. situace, kdy manželka žalobce a jeho dcera byly poraženy automobilem, vznikly jim určité následky ublížení na zdraví a rodina se snažila, aby celá věc nebyla řešena mimosoudně, ale právě naopak prostřednictvím soudu a

určením viny řidiče vozidla. Pokud pak v těchto souvislostech došlo k určitým poznámkám zdravotníků či viníka nehody, které hanlivě poukazovaly na gruzínskou národnost manželky žalobce, jistě nelze uzavřít, že k nátlaku na rodinu, aby věc neřešila prostřednictvím státních orgánů a soudů, docházelo právě pro odlišnou národnost poškozené.

Nejen žalovaný správní orgán, ale ani krajský soud není oprávněn hodnotit správnost závěrů ukrajinských soudů v dané věci, nemůže se ani seriózně zabývat správností závěrů, které učinily orgány zdravotnictví či prokuratury. Pokud se dle výpovědi žalobce jednalo při fyzickém útoku na jeho osobu či při výhrůžných telefonátech opravdu o osoby, zaměstnané u policie, v daném případě žalobcem namítané rozhodnutí NSS z r. 2009 dle přesvědčení zcela aplikovat na danou věc nelze. V takovém případě by se zcela jistě jednalo o korupční jednání, kdy policie tzv. „šla na ruku“ viníkovi nehody, jednalo se však zcela zřejmě pouze o dvě či tři osoby a je tak nasnadě, že případná stížnost na takové jednání k vyšším složkám policie byla zcela na místě. V dané věci se s ohledem na všechny skutečnosti případu dle přesvědčení soudu nejedná o situaci, kdy by případná žádost o pomoc nebyla již na místě či účinná, a pokud by žalobce sdělil, že např. učinil písemná podání na výše cit. výhrůžky a přesto se mu nedostalo adekvátní pomoci, což by mohl takovým podáním prokázat, pak by teprve soud dospěl k závěru, že státní orgány žalobci nevyšly vstříc a obdobné jednání lze státu přičíst k tíži ve smyslu ust. § 2 zákona o azylu. V tomto směru přitom soud akceptuje, že ze zpráv o situaci v zemi původu žalobce vyplývá, že policie v řadě případů nepostupuje zákonně a seriózně, nicméně soud musí zdůraznit, že určitá míra korupce panuje i v zemích, obecně uznávaných za země demokratické a soud souhlasí s hodnocením žalovaného, které provedl vcelku obsáhle na str. 8 – 10 svého rozhodnutí, kde naproti výše cit. problémům hodnotil naopak kladně situaci, kdy ukrajinské instituce a orgány věc řešily a bylo na žalobci, aby případně využil i služeb advokáta a s věcí postoupil dále. Soud je přesvědčen, že z uvedených skutečností nelze vyvodit závěr, že žalobce byl v zemi původu azylově relevantně pronásledován s tím, že původcem tohoto pronásledování byl stát, případně jeho složka policie a že Ukrajina nebyla schopna zajistit případnou ochranu. Žalobcem uvedené skutečnosti správní orgán vyhodnotil správně a seriózně, na str. 9 svého rozhodnutí popsal, kam se žalobce obracel, s tím, že orgány Ukrajiny jednaly, byť s některými závěry žalobce nesouhlasil, měl však možnost podat odvolání či další podněty a těchto možností posléze již nevyužil. V daném případě tak soud dospěl k závěru, že azylově relevantní pronásledování v případě žalobce neshledal, postupy jednotlivých soudů, zdravotnických a dalších zařízení není oprávněn zkoumat a pokud si žalobce stěžoval na fyzické napadení, jak uvedeno výše, zřejmě spojené i s telefonickými výhrůžkami, měl jistě možnost takové jednání oznámit příslušným úřadům, případně jejich nadřazeným složkám, pokud k místním neměl potřebnou důvěru. Soud je přesvědčen, že s ohledem na skutečnost, že žalobci bylo vydáno potvrzení o příjmech, o které si sám požádal za účelem vycestování a pracovní poměr byl ukončen dle příslušných předpisů, je žalobcem tvrzené propuštění ze zaměstnání jako následek souzení se s viníkem

nehody nadnesené, a to i s ohledem na všechny další skutečnosti, které žalobce v této souvislosti vypověděl.

V tentýž den jako o žalobě žalobce jednal soud i o žalobě manželky a dcery a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, žalobce tak nesplňuje podmínky ust. § 13 zákona o azylu. K učinění závěru o případném naplnění podmínek humanitárního charakteru, mimořádného zřetele hodných ve smyslu ust. § 14 cit. zákona, měl, dle přesvědčení soudu, žalovaný dostatek podkladů.

Soud se dále zabýval v případě žalobce tím, zda za vylíčených skutečností lze uzavřít, že by žalobci mohlo hrozit nebezpečí vážné újmy pro případ návratu do země původu. Je potřebné vidět, že doplňkovou ochranu lze udělit pouze v případě, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany je zjištěno, že žadateli hrozí vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, případně, že v zemi původu existuje ohrožení svévolným násilím v souvislosti s mezinárodním či vnitřním konfliktem nebo by vycestování žadatele bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Po přezkoumání a projednání případu je soud přesvědčen, že žádná taková újma žalobci pro případ návratu nehrozí. Žalovaný toto vcelku vyčerpávajícím způsobem odůvodnil na str. 12 a 13 svého rozhodnutí. Soud přistoupil k návrhu žalobce, provedl překlad jím předložených a navržených listin, s tím, že z prvních plyne, že otec žalobce 10. 5. 2012 zemřel na srdeční problémy, po prodělaném IM. Z přípisu žalobce ze dne 27. 7. 2012 plyne, že se obává i zdejšího pobytu, neboť již zřejmě pronásledovatelé vědí, kde rodina pobývá a manželce byly do PoS doručeny fotokopie mrtvého otce žalobce, bratr mu doporučuje, aby se zcela ztratili a již jej nekontaktovali, proto ani nepřijedou k jednání soudu. Žalobce se nicméně k jednání soudu posléze dostavil, soud hodnotí jím uvedenou konstrukci s ohledem na skutečnosti, k nimž by se takové jednání mělo vztahovat, za poněkud nepřiměřené. Soud tyto uváděné skutečnosti nemůže jinak, než považovat za nadnesené. I v ČR existuje možnost domluvy pro popsaný případ dospět k určitému mimosoudnímu vyrovnání, pokud pachatel nehody takový způsob nabízel, žalobce měl možnost takovou situaci akceptovat, pokud se tak nestalo a žádal, aby věc řešil soud, soudy k projednání přistoupily, žalobce však nevyužil všech dostupných prostředků právní ochrany. Obrátil se i na média, byl vypracován článek o celém případu a posléze bylo žalobci vyhrožováno a byl inzultován. Je ovšem pravdou, že osoby, které ho napadly, se mohly za příslušníky policie i pouze vydávat, aby ho zastrašily. To by žalobce postavil napevno, pokud by si na napadení přirozeným způsobem stěžoval a žádal, aby byli viníci řádně potrestáni. Instituce a orgány Ukrajiny, k takovému postupu příslušné, existují. Takovým případem je i konstrukce žalobce ohledně jiného důvodu úmrtí otce. Žalobce soudu doložil listiny, konstatující otcovo úmrtí, a jistě nic nebránilo tomu, aby byla pro učinění serióznosti žalobcem učiněného závěru předložena minimálně žádost bratra o provedení pitvy, která byla dle jeho sdělení odmítnuta. Soud se touto skutečností zabýval nad rámec řádných žalobních námitek, správní orgán takovou skutečnost hodnotit z hlediska časového postupu nemohl. Soud však s ohledem na provedení důkazu ve věci dospěl

k závěru, že nic nenasvědčuje žalobcem uváděnému závěru, že úmrtí otce nastalo z jiných příčin, než jaké obsahují předložené dokumenty a proto ani na základě těchto tvrzení soud nemohl dospět k závěru, že z nich může vyvodit relevantní ohrožení žalobce pro případ návratu do země původu. K dalším provedeným důkazům, z nichž vyplývá nedobrá praxe ukrajinské policie pak soud uvádí, že byly předloženy dva materiály AI, které popisují, že zástupci této organizace se setkají se zástupci státu, aby jim předložili svá zjištění a doporučení, zejména ve směru zjištěných případů korupce a nedostatečného vyšetřování policejní kriminality, kancelář ukrajinského ombudsmana obdržela v uplynulém roce 5 000 stížností na policejní mučení a další špatné zacházení, stíháno ale bylo pouze 10 policistů. Je potřebné zřídit nezávislý orgán pro vyšetřování trestných činů spáchaných policií. Z předložených materiálů ovšem považuje soud za potřebné zdůraznit, že jak z nich, tak i z dalších podkladů, které jsou v tomto směru k dispozici ve správním spisu plyne, že pokud byly zjištěny cit. nedobré praktiky ukrajinské policie, vesměs jsou popisovány v souvislosti s určitým vyšetřováním trestné činnosti, případně zástupného obvinění občanů, což nebyl případ žalobce. Z Informace MZV, čj. 129871/2010-LTP ze dne 19. 1. 2010 však naproti tomu vyplývá, že Ministerstvo vnitra Ukrajiny má 2 speciální odbory, které se zabývají vyšetřováním trestné činnosti policistů, a to personální inspekci, která spadá pod odbor Personální MV UA, zabývající se tzv. otevřeným vyšetřováním případů trestné činnosti policistů a dále Odbor vnitřní bezpečnosti, který vyšetřuje trestnou činnost policistů operativně, tj. skrytě. Na tyto odbory se může občan Ukrajiny obrátit a podat stížnost na neoprávněný postup policisty, obdobné stížnosti může řešit i úřad ombudsmana. Z uvedených skutečností, po jejich důsledném zvážení, dospěl soud k závěru, že možnosti na případné stížnostní řešení situace rodiny žalobce zde byly a žalobce tyto žádným způsobem nevyužil. V dalším pak soud považoval odůvodnění žalovaného správního orgánu o neexistenci hrozby, upravené ust. § 14a) zákona o azylu, za dostatečné. Ve věci manželky a nezletilé dcery žalobce bylo rozhodnuto o zamítnutí žaloby, tedy, nebyl shledán ani důvod pro udělení ochrany doplňkové, podmínky ust. § 14b) zákona o azylu v případě žalobce naplněny nejsou. Z výše uvedených a citovaných důvodů proto soud uzavřel danou věc tak, že žaloba žalobce není důvodná a tuto jako takovou v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný, žalovaný náhradu nákladů řízení nežádal.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 14. února 2013

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně